

Deniz onları beklemiyor

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

O zamanlar Selim (İleri) genç, ben daha da gençtim. Politika gazetesindeki günlük yazılarında sonradan Her Gece

Bodrum adını vereceği romanının yazılış serüvenini de aktarıyordu. Nihayet bir gün kitabı Ankara'ya, Bilgi Yayınevi'ne götürmek üzere olduğunu yazdı. Tam da ertesi gün, ben, oraya Atilla Ağabeye (İlhan) 'mutat' ziyaretimi yapmıştım. Kendisini ilk orada tanıdım; "deniz bizi bekler mi?" diye biten kitabını ilk orada masanın üzerinde 'daktilo nüshası' olarak gördüm.

Selim, Bodrum'u, birkaç farklı olgunun kesişme zemini olarak almıştı. Kitabın arkasında tabii ki, Mann'ın Venedik'inden esinler vardı. Aynı şekilde Woolf'un 'Deniz Feneri'ne romanı da İleri'yi etkilemişti. Bunların ortak noktasında ise, Akdeniz olgusunun etrafında kalarak, romanı, en geniş anlamıyla yaz kavramıyla bir hesaplaşma olarak sunuyordu. Çünkü, yaz, tenin mevsimiydi. Tini geriye iten, onu baştan çıkararak bir olguydu bu. Ten, cinsellikti. Cinsellik olunmazdı. Çünkü, her şeyi, o arada aşkı da, yakıp yıkıyordu. Daima ölümle gizli bir ilişki yaşıyordu. Ölüm ise, hele yaz ve Akdeniz söz konusu olduğunda, güzelliğin zıt ikiziydi. Her erişilmez güzellik duygusu onu çağırıyordu. O zaman cinsellik, güzellik başka düzlemlere açılıyordu ve onların başında da kötücüllük geliyordu. Şeytani olanın, kötücülük olanın, baştan çıkararının dünyasıydı yaz, Akdeniz ve Bodrum.

Aradan yıllar geçti ve bu kent aynı duyguları tarihin derinliklerinde yaşamış bir başka kentin, İstanbul'un, arka bahçesi, yazlığı, plajı haline geldi. Şimdi orayı belirleyen kavramlar çok daha somut ve yüzeyseldi: Para, güç, gündelik yaşama hırsı. Bodrum bir hafta sonu şehri. İnsanlar, oraya, buldukları kentte yaptıklarını belki de yalnızca adı başka olan bir mekânda yapmaya gidiyor. 'Oradaki' hayatla 'buradaki' hayat örtüşmüştür. Belki en fazlasından, Bodrum, bir randevu adresidir. Ve elbette kimse Akdeniz'in, ölüm ve dirimin, ten ve tinin ayırıcısında değildir.

Gene de Bodrum'a gidiliyor. Bodrum'a gidilmesi bir değişiklik özleminin dışı vurumu değildir. İnsanlar, günümüz uygarlığının buna olanak vermediğini artık biliyor. Antikitenin uygarlığıyla bizim ki arasındaki en büyük farkın doğasızlıkta ortaya çıktığı artık anlaşılmalıdır. Ve doğadan kopuş geriye dönüşsüzdür. Kentin ve plastiğin içinde yaşadıkten sonra doğanın çıplaklığını yüzlemek bir imkânsızlık eşiğidir.

Ama, gene de Bodrum'a gidiliyor. Çünkü, Bodrum, onlara, yaşadıkları plastik hayatın olmadığı izlenimini veriyor. Yaşadıkları geçiciliğin bir yaşama biçimi olabileceğini anımsatıyor. Yapaylıkların utanılacak bir şey olmadığını söylüyor ve herkesin onu isteyebileceğini gösteriyor. Onlara paralarının ve iktidarlarının güven duygusunu yaşıyor. Kısacası, Bodrum, benzerlerinin aynı olanların, bir örnek yaşayanların birbirlerine bakarak kendilerine, imgelerine yeniden iman ettikleri bir alandır. Bodrum, narsistin aynasıdır.

Bu şu demektir: İnsanlar orada kendilerini, sanılanın tersine, yitirmiyor; buluyor. Bunun her şeye rağmen bir rahatlık duygusu getirmemesi ise denizin onların beklemediğini bilmelerinden kaynaklanıyor. Çünkü, günlük iktidarın teslim alamayacağı tek şey o erdenlik alanıdır, doğadır! Bodrum'daki doğanın yakılıp yıkılması ise bir oç alıştı ve karşısında her defasında kendilerine başka şeyleri anımsatan o sesin susturulmasıdır.